

SAK 3/03

REGULERING AV FISKET ETTER TORSK NORD FOR 62°N I 2003, HERUNDER SAMLEKVOTEORDNINGEN.

1 GENERELT

1.1 KVOTESITUASJONEN FOR TORSK

I Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen (4.-8. november 2002) ble det enighet om en totalkvote for 2003, inkludert 40.000 tonn "Murmanskorsk", på 395.000 tonn. I tillegg kommer 40.000 tonn norsk kystorsk. Fordelingen av torskekvoten i Barentshavet i 2003 er som følger:

Tabell 1: Kvotesituasjonen for 2003.

Land	Tonn
Norge:	195.550
Russland:	183.550
Tredjeland:	55.900
Sum:	435.000

Av den norske kvoten ble et tilleggskvantum på 115 tonn avsatt til tredjeland. Disponibelt for norske fiskere er da 195.435 tonn torsk. Den norske kvoten av torsk er fordelt med 57.919 tonn (29,64 %) til trålerne og 137.516 tonn (70,36 %) til den konvensjonelle flåten.

1.2 SAMLET FISKE AV TORSK HITTIL I ÅR

Ved utgangen av uke 20 (pr. 18. mai) var det registrert følgende landet kvantum torsk (tonn rundvekt) fordelt på de ulike salgslag:

Tabell 2: Fangstutvikling 2003.

Salgslag	Konvensjonelle	Trål	Sum
Norges Råfisklag	105 773 tonn	22 657 tonn	128 430 tonn
Sunnmøre og R. Fiskesalgslag	6 288 tonn	4 377 tonn	10 665 tonn
Vest-Norges Fiskesalgslag	1 826 tonn	21 tonn	1 847 tonn
Nullseddler/NSL/Andre	15 tonn	2 769 tonn	2 785 tonn
SUM	113 902 tonn	29 824 tonn	143 727 tonn
Kvotearvsetning	137 516 tonn	57 919 tonn	195 435 tonn
Rest	23 614 tonn	28 095 tonn	51 709 tonn
% Utnyttelse	82,8 %	51,5 %	73,5 %

På samme tidspunkt i fjor var utnyttelsen av torskekvoten på totalt 78,7 %. Utnyttelsen er således noe lavere i år enn i fjor. I fjor hadde henholdsvis konvensjonelle og trål utnyttelse på 87,4 % og 57,9 %.

1.3 LOFOTFISKET

I følge foreløpige tall fra Norges Råfisklag er årets skreikvantum ??,?? tonn rund vekt. Følgende oversikt viser totalt skreikvantum, samt deltakelse i antall fartøy og antall påmeldt til Lofotoppsynet for årene 1983-1996. Fra og med 1997 er kvantum og antall fartøy basert på sluttseddelstatistikken. For disse årene har vi dermed ikke oversikt over hvor mange mann som har deltatt i Lofotfisket.

Tabell 3: Lofotfisket.

År	Kvantum	Antall fartøy	Antall mann
1983	81.392	1.853	4.488
1984	72.341	1.836	4.543
1985	39.856	1.041	3.593
1986	23.835	905	2.347
1987	28.635	1.028	2.648
1988	18.453	933	2.349
1989	21.800	777	1.960
1990	23.757	994	1.992
1991	38.622	1.760	3.343
1992	44.688	2.030	3.780
1993	49.320	1.760	3.414
1994	60.455	1.615	3.291
1995	51.690	2.065	4.000
1996	50.375	1.772	3.971
1997	57.592	1.609	
1998	52.432	1.627	
1999	29.620	1.600	
2000	28.389	1.451	
2001	29.772	1.326	
2002	44.147	1.487	
2003	47.524	1.771	
Gjennomsnitt	42 592	1 487	

Som vi ser av tabellen er årets Lofotfiske ca. 8 % større kvantumsmessig enn lofotfisket i fjor. Antall deltakende fartøy er gått kraftig opp (19 %) sammenlignet med fjoråret, og antall deltakende fartøy har ikke vært høyere siden 1996. Det ikke har vært landet større kvanta torsk i Lofotfisket siden 1998.

1.4 FORDELING AV FANGST AV TORSK PÅ KONVENSJONELLE REDSKAP

Oversikten nedenfor viser fordelingen av fangst av torsk mellom de konvensjonelle redskapene (garn, line, juksa og snurrevad) pr. månedsskiftet april/mai for årene 1989 - 2002. Tabellen inkluderer alle konvensjonelle fartøy.

Tabell 4: Redskapsstatistikk.

År	Garn		Line		Juksa		Snurrevad	
	Tonn	%	Tonn	%	Tonn	%	Tonn	%
1989	50.130	56,4	19.818	22,3	6.029	6,8	12.932	14,5
1990	24.617	50,3	8.526	17,7	10.276	20,4	5.596	11,6
1991	52.963	51,2	17.506	16,9	21.633	20,9	11.378	11,0
1992	55.106	52,0	15.352	14,5	23.756	22,4	11.802	11,1
1993	64.615	51,9	21.392	17,2	20.127	16,2	18.230	14,7
1994	79.343	50,0	30.592	19,3	23.142	14,6	25.506	16,1
1995	70.912	51,2	30.964	22,4	10.894	7,9	25.617	18,5
1996	79.366	52,5	31.759	21,0	10.838	7,2	29.298	19,4
1997	88.205	55,5	28.932	18,2	9.472	6,0	32.393	20,4
1998	84.496	57,5	25.045	17,0	7.649	5,2	29.620	20,2
1999	53.766	53,6	18.085	18,0	6.569	6,5	21.943	21,9
2000	47.154	55,0	13.368	15,6	4.978	5,8	20.240	23,6
2001	53.983	51,8	18.060	17,3	8.939	8,6	23.077	22,2
2002	57.900	49,8	20.500	17,6	12.650	10,9	25.150	21,6
2003	56.024	51,2	18.734	17,1	11.333	10,4	23.236	21,3

Som vi ser av tabellen er den relative fangstfordelingen mellom de ulike redskap i perioden januar- april i 2003 nokså lik samme periode i 2002.

2 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLING I FISKET ETTER TORSK MED KONVENSJONELLE REDSKAP

Reguleringsopplegget for den konvensjonelle flåten er også i år tredelt: Fartøy på 28 meter og over, gruppe I og gruppe II. Innenfor gruppe I har man delt flåten inn i 4 grupper etter fartøyets lengde. Nedenfor følger en gjennomgang av de enkelte reguleringsgruppene.

2.1 FARTØY PÅ 28 METER OG OVER.

Deltakelsen til alle fartøy på 28 meter største lengde og over er i 2003 regulert innenfor samme ordning som i tidligere år, jf. forskrift J-249-2002.

Det er avsatt 17.616 tonn til denne fartøygruppen, noe som utgjør 12,81 % av avsetningen til den konvensjonelle flåten. Fisket er regulert med fartøykvoter og eventuell bifangst må dekkes innenfor fartøykvotene. Gruppekvoten er ikke periodisert. Pr. 18. mai er det landet 5.263 tonn, det gjenstår dermed 12.353 tonn av gruppekvoten for disse fartøyene. Dette er som forventet, da denne fartøygruppen tradisjonelt fisker mesteparten av kvoten på slutten av året. Tidligere har denne flåtegruppens kvote vært periodisert med 30 % etter 1. september, men denne periodiseringen ble opphevet foran 2003.

2.2 FARTØY UNDER 28 METER.

Som nevnt over er fartøy i gruppe I også i år delt inn i 4 reguleringsgrupper; Fartøy under 10 m., fartøy mellom 10 og 14,9 meter, fartøy mellom 15 og 20,9 meter og fartøy fra 21 til 27,9 meter. Gruppekvote i gruppe I og II fremgår av tabellen nedenfor:

Tabell 5: Konvensjonelle gruppekvote.

Lengdegruppe	Gruppekvote	%
Gruppe I <10 m	14.156 tonn	13,25
Gruppe I 10 – 14,9 m	40.865 tonn	38,25
Gruppe I 15 – 20,9 m	32.051 tonn	30,0
Gruppe I 21 – 27,9 m	19.765 tonn	18,5
Sum Gruppe I	106.836 tonn	100
Gruppe II	13.064 tonn	
Sum konv. u/28 m	119.900tonn	

De to reguleringsgruppene under 15 meter i gruppe I og hele gruppe II er regulert med samlekvote, mens de to gruppene over 15 meter i gruppe I er regulert med maksimalkvoter og periodisering. Gruppene blir gjennomgått nedenfor.

2.2.1 Fartøy i gruppe I mellom 21 og 28 meter.

Denne fartøygruppen har en gruppekvote av torsk på 19.765 tonn. Av dette er 25 % (4.941 tonn) avsatt til et fiske etter 1. september. Fisket innenfor denne gruppen er regulert med maksimalkvoter, hvor det er lagt inn en overregulering på 10 %. Fisket ble stoppet 9. mars for å sikre at 25 % av gruppekvote skulle gjenstå til et fiske etter 1. september.

Det viste seg i ettertid at fisket ble stoppet noe sent, og periodekvoten er overfisket. På stopptidspunktet var det fisket ca. 14.900 tonn. Hvis vi legger til bifangst av torsk i andre fiskerier frem til 1. september og fangst av fartøy som er fritatt for periodiseringen på grunn av fiskeforsøk med levende fangst av torsk, så kan vi estimere at det neppe vil stå igjen mer enn ca. 15 % (ca. 3.000 tonn) av gruppekvote, til å dekke både bifangst og et direkte fiske i årets fire siste måneder.

Pr. 18. mai er det totalt landet 15.959 tonn av denne fartøygruppen. Periodekvoten er dermed overfisket med 1.135 tonn. Det direkte fisket til høsten vil bli stoppet når man beregner at restkvantumet vil dekke bifangst av torsk i andre fiskerier etter stoppen.

2.2.2 Fartøy i gruppe I mellom 15 og 21 meter.

Denne fartøygruppen har en gruppekvote av torsk på 32.051 tonn. Også for denne gruppen var gruppekvote periodisert med 25 % til etter 1. september. Fisket innenfor denne gruppen er regulert med maksimalkvoter, hvor det er lagt inn en overregulering på 10 %. Fisket ble stoppet 22. mars. Også for denne gruppen ble stoppen iverksatt noe sent, og periodekvoten på ca. 24.000 i perioden 1.1. – 31.8. vil bli betydelig overfisket, i og med at det ved stopptidspunktet var landet 26.000 tonn. Pr. 18. mai er det totalt landet 26.949 tonn av denne fartøygruppen. Periodekvoten er dermed overfisket med ca. 2.910 tonn.

Medregnet bifangst av torsk i andre fiskerier frem til 1. september og fangst av fartøy som er fritatt for periodiseringen på grunn av fiskeforsøk med levende fangst av torsk, så estimerer vi at det vil stå igjen ca. 15 % (ca. 4.000 tonn) av gruppeknoten. Restkvantumet skal dekke både bifangst og et direkte fiske etter 1. september.

2.2.3 Samlekvoteordningen.

Samlekvote som reguleringsform er videreført for alle fartøy under 15 meter største lengde i gruppe I. I tillegg er alle fartøy i gruppe II regulert med samlekvoter. Samlekvotene er garanterte kvoter og omfatter torsk, hyse og sei nord for 62° N. I gruppe I er det avsatt 14.156 tonn torsk for fartøy under 10 meter og 40.856 tonn for fartøy mellom 10 og 14,9 meter. Avsatt kvantum av hyse og sei til samlekvotereguleringen i gruppe I er henholdsvis 13.533 tonn og 26.905 tonn. I gruppe II er det avsatt 13.064 tonn torsk, 2.852 tonn hyse og 8.193 tonn sei. Avsetningene i gruppe II skal også dekke fritidsfiske.

Omregningsfaktoren mellom artene er i 2003: 1 kg sei = 0,25 torskeneheter, 1 kg hyse = 0,7 torskeneheter og 1 kg torsk = 1 torskenehet. Samlekvotene fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6: Samlekvoter for fartøy i gruppe I.

Lengdegrupper	Torsk	Hyse	Sei	Samlekvote
0 – 6,9	14,5	6	20	23,70
7 – 7,9	17,6	9	23	29,65
8 – 8,9	19,7	12	26	34,60
9 – 9,9	24,9	15	29	42,65
10 – 10,9	28,3	18	32	48,90
11 – 11,9	36,5	21	35	59,95
12 – 12,9	44,7	24	38	71,00
13 – 13,9	55,6	27	41	84,75
14 – 14,9	63,9	30	44	95,90

Tabell 7: Samlekvoter for fartøy i gruppe II.

Lengdegrupper	Torsk	Hyse	Sei	Samlekvote
0 – 7,9	10	2,1	6,0	12,97
8 – 9,9	14	2,9	8,4	18,13
10 – 14,9	16	3,4	9,6	20,78
15 – 27,9	19	4,0	11,4	24,65

Torskeknoten som inngår i samlekvoten beregnes på grunnlag av fartøyets basislengde. Fartøyene kan ikke fiske mer enn 70 % av samlekvoten som torsk i gruppe I og 80 % i gruppe II. I 2002 kunne fartøy som var regulert med samlekvoter fiske opptil 90 % av samlekvotene som torsk.

Status pr. 18. mai er som vist i tabell 8.

–

Tabell 8: Utviklingen i fisket for fartøy med samlekvoter.

Fartøygrupper	Art	Kvote	Fangst	Rest
Gruppe I, under 10 m	Torsk	14 156	9 636	4 520
	Hyse	3 297	500	2 797
	Sei	10 534	762	9 772
	Samlekvote	19 097	10 177	8 921
Gruppe I, 10 - 14,9 m	Torsk	40 865	43 802	-2 937
	Hyse	10 236	2 904	7 332
	Sei	16 371	5 766	10 605
	Samlekvote	52 123	47 276	4 847
Gruppe II	Torsk	13 064	12 246	818
	Hyse	2 852	614	2 238
	Sei	8 193	1 475	6 718
	Samlekvote	17 109	13 045	4 064

Samlekvoten i tabellen over er regnet i torskeenheter. Fangsttallene i tabellen er ikke omregnet, men ved beregning av rest samlekvote har man regnet om til torskeenheter.

Det avsatte kvantumet av torsk er oppfisket for fartøy mellom 10 og 15 meter, mens de to andre fartøygruppene har torsk igjen på samlekvotene.

Dersom man ser på prosentvis fordeling av fangsten av de tre artene utgjør torsk 85 %, hyse 5 % og sei 10 %. Dette er omtrent samme fordeling mellom artene som i fjor på samme tid. Tatt i betraktning at hovedsesongen av torsk nå er ferdig var det forventet at en stor del av fangstene ville være torsk på dette tidspunktet, men at dette ville jevne seg ut når man ser på året under ett. Ser man på forholdet mellom avsatt kvantum er dette: 63,3 % torsk, 13,8 % hyse og 22,9 % sei.

Den prosentvise fordelingen av fangstene for fartøy som var regulert med samlekvoter i 2002 var på årsbasis 69 % torsk, 12 % hyse og 19 % sei. Fordelingen mellom de tre artene nærmet seg altså den kvotemessige fordelingen i løpet av 2002. Det må også legges til grunn, ut fra tradisjonelt fangstmønster, at hyse og sei vil prioriteres i gjenværende periode av 2003.

Hvis vi ser på gjennomsnittlig førstehåndsverdi denne gruppen har oppnådd hittil i år er prisforholdet mellom hyse og torsk 0,61 mens prisforholdet mellom sei og torsk er 0,36. Det relative prisforholdet mellom torsk og hyse tilsier at et fiske på torsk på bekostning av hyse er lønnsomt. Imidlertid er prisforholdet mellom torsk og sei slik at det vil være lønnsomt å fiske sei på bekostning av torsk. Dersom man skulle benytte omregningsfaktorene til å motivere til å fiske hyse og sei isteden for torsk vil man måtte redusere omregningsfaktorene.

2.3 ENDRING AV PERIODISERINGEN

Fiskeridepartementet har bedt Reguleringsrådet om å vurdere å endre oppstartstartdatoen for høstfiske, for fartøy i gruppe I mellom 15 og 28 meter, fra 1. september til 1. august. Fiskeridirektøren vil minne om at man bør tilstrebe forutsigbarhet i reguleringene, og at enhver endring i reguleringsopplegget vil kunne ha konsekvenser for noen som har innrettet seg etter gjeldende regelverk. En endring av periodisering vil kunne ha utilsiktede fordelingsmessige konsekvenser. Dessuten vil sannsynligvis tilgjengeligheten på torsk øke langs kysten jo lengre man venter med oppstarten av høstfisket.

Fiskeridirektøren foreslår å opprettholde 1. september som oppstartsdato for høstfiske etter torsk.

2.4 ENDRING BIFANGSTPROSENT

Ved stopp i det konvensjonelle fisket etter torsk er det tillatt med 10 % bifangst av torsk i fiske etter andre fiskeslag for fartøy som ikke har samlekvote. Vi har erfart fra tidligere år at det sannsynligvis vil bli behov for å øke tillatt bifangst av torsk i perioder hvor torskefisket er stoppet, for å kunne gjennomføre et rasjonelt fiske etter andre arter som hyse og sei. En slik endring bør skje når det er et reelt problem med for stor innblanding av torsk på fiskefeltene. I de seneste årene har stor bifangst av torsk i sei- og hysefisket vært et problem på høsten, og i fjor økte Fiskeridirektoratet bifangstprosenten fra 10 % til 25 % 20. september 2002. At det ikke ble gjennomført et tradisjonelt hysefiske på Finnmarkskysten i fjor sommer pga. stopp i hysefisket allerede 23. mars, kan ha vært en medvirkende årsak til at endringen i bifangstreglene kom såpass sent i fjor.

En økning av bifangstprosenten når tilgjengeligheten av torsk på kysten er stor, vil sannsynligvis føre til at store kvanta torsk vil bli fisket som bifangst. Fiskeridirektørens prinsipielle tilnærming er at man endrer bifangstprosenten fordi man vil gjennomføre andre fiskerier på en rasjonell måte og ikke fordi man har et ønske om å fiske torsk. Hvis det blir vanskelig å gjennomføre hyse- og seifisket i løpet av sommeren og høsten vil Fiskeridirektøren tilrå at bifangstprosenten økes.

Fiskeridirektøren ber Reguleringsrådet om å diskutere aktuelle tidspunkt for en endring av bifangstprosenten.

2.5 EVENTUELL REFORDELING FOR FARTØY I SAMLEKVOTEORDNINGEN

Maksimalkvotene som inngår i samlekvoten for fartøy i gruppe I er i utgangspunktet overregulert med 28 % for torsk, 282 % for hyse og 215 % for sei. Med utgangspunkt i fjorårets deltakelsen for gruppe II var overreguleringen for samlekvotene i denne gruppen 143 % for torsk, 387 % for hyse og 200 % for sei. Med så stor overregulering vil det ikke være naturlig å forvente en refordeling i løpet av året.

Skulle det imidlertid vise seg at samlekvotene ikke vil bli oppfisket på gruppenivå vil man måtte se på spørsmålet om refordeling på nytt. Slik det ser ut vil alle gruppene i samlekvoteordningen fiske sine gruppekvoter av torsk. En refordeling i 2003 vil dermed kun være aktuelt for hyse og sei. Hvis de refordelte maksimalkvoten inngår i

samlekvote vil en eventuell refordeling av hyse- og seikvoter kunne bli fisket som torsk. Med tanke på det store overfisket av torsk innenfor samlekvoteordningen i fjor, vil det være uheldig å la eventuelle refordelinger på sei og hyse kunne bli fisket som torsk. En refordeling må i tilfelle skje ved at det blir gitt tilleggsvoter til fartøyene som må fiskes som enten hyse eller sei.